

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/181/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8413204282
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8413204282.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členiek senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Moniky Juskovej v právnej veci žalobkyne: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava IČO: 35 807 598, zastúpeného Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok č.k. 8C/125/2013-46 zo dňa 28.05.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Kežmarok (v ďalšom aj len „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Súd prvého stupňa vychádzal zo zistenia, že žalobca sa žalobou súdu doručenu 27.09.2012 vo veci, ktorá bola pôvodne vedená na Okresnom súde Poprad domáhal toho, aby súd uložil žalovanému zaplatiť mu náhradu majetkovej škody vo výške 125,- eur a nemajetkovú ujmu 282,13 eura z dôvodu, že Okresný súd Poprad nerozhodol o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie pre pohľadávku žalobcu ako oprávneného proti povinnej P. F. vo veci, ktorá bola súdnym exekútorom vedená pod č. Ex 5396/2011 v zákonom stanovenej lehote. Súd pritom nevykonával žiadne také úkony, ktoré by smerovali k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa žalobca nachádzal.

Súd prvého stupňa z dôkazov - listín z exekučného spisu Okresného súdu Poprad sp.zn. 21Er/149/2011 zistil, že žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie žalobcu ako oprávneného proti povinnej P. F. pre pohľadávku 420,63 eura s príslušenstvom a trovy exekúcie na základe exekučného titulu, ktorým bol rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s. sp.zn. SR 13356/10 bola exekučnému súdu doručená 05.05.2011. Uznesením č.k. 21Er/149/2011-12 zo 16.08.2011 bola žiadosť o udelenie poverenia zamietnutá; uznesenie nadobudlo právoplatnosť 09.09.2011.

Vykonaným dokazovaním mal súd prvého stupňa za preukázané, že žaloba dôvodnou nebola, nesprávny úradný postup - existencia prietahov v konaní zistená nebola, postup exekučného súdu, ktorý rozhodcovský rozsudok skúmal bol plne opodstatnený. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ust. § 3 ods.1,2, § 9 ods.1,2, § 15 ods.1,2, § 16 ods.1, § 17 ods.1, 2, 3, § 19 ods.1, 2, 3 zákona č. 514/2003 Z.z. a § 44 ods.2, § 41 ods.2 písm.d/ zákona č. 233/1995 Z.z.

Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1, 2 O.s.p.

Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. V odvolaní uviedol, že postupom súdu prvého stupňa sa mu odňala možnosť konať pred súdom, súd vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne právne ustanovenia právneho predpisu, nedostatočne zistil skutkový stav, nakoľko nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností. Súd prvého stupňa rozhodol vo veci na základe „inšpirácií“ novou právnou úpravou obsiahnutou v ust. § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. Nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústreďeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia. Svojim rozhodnutím súd prvého stupňa de iure a de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity. Súd nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd ignoroval túto legitímnu sféru, na čo nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Súdu neprislúži polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konania zákonnými lehotami, súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno zakladať meritórne rozhodnutie. Svojimi úvahami súd neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe. Nie je zrejmé, aký môže mať dopad na výsledok konania skutočnosť, že súd vyjadrí svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom. Ide o prejav nesústreďenej činnosti súdu, súd vyhodnocoval aj také skutočnosti, ktoré s predmetom nesúviseli.

Na základe uvedeného žalobca žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Krajský súd v Prešove (v ďalšom len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (v ďalšom len „O.s.p.“), preskúmal rozsudok v rozsahu, v akom bol napadnutý, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O.s.p., bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 1 a 2 O.s.p., miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku zverejnil na úradnej tabuli súdu dňa 16.06.2015 (§ 211 ods. 2, § 156 ods. 3 O.s.p.) a zistil, že odvolanie žalobcu dôvodným nebolo.

Súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, na zistený skutkový stav správne aplikoval právne predpisy a správne vo veci rozhodol. Odvolací súd sa stotožňuje s presvedčivými a správnymi závermi súdu prvého stupňa, na ktoré v celom rozsahu odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.) a v súvislosti s odvolacími dôvodmi žalobcu dopĺňa:

Každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom (čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky).

Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom (čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky).

Štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy

v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda (§ 9 ods. 1, 2 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom do 31.12.2012).

Ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, na ktoré žalobca poukázal, stanovuje 15 dňovú lehotu na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi, ktorú je potrebné dodržať pri neexistencii rozporu žiadosti alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom (§ 44 ods. 2 zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení účinnom v čase začatia exekúcie).

Materiálny prieskum súladu exekučného titulu so zákonom je potrebné vykladať v kontexte s ust. § 45 ods. 1, 2 zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, podľa ktorého (§ 45 ods. 2) súd zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa ods. 1 písm. b/ alebo c/. Podľa § 45 ods. 1 písm. c/ tohto zákona je nedostatkom to, ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

Nesúlad exekučného titulu so zákonom je tiež dôvodom na zastavenie exekúcie podľa ust. § 57 Exekučného poriadku. Zákon pritom upravuje dôvody, pri existencii ktorých súd exekúciu zastaví či už obligatórne (§ 57 ods. 1) alebo fakultatívne (§ 57 ods. 2). Časový okamih, kedy tak urobiť má alebo môže však upravený nie je, z čoho vyplýva, že exekučný súd je povinný skúmať, ex offo, existenciu predpokladov pre vedenie exekučného konania v celom jeho priebehu.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na závery vyplývajúce z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 146/2011 z 13.10.2011, podľa ktorých, pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takomto prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, exekučný súd nie je viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ak už pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný.

Ak teda exekučný súd skúmal po tom, ako ho súdny exekútor požiadal o vydanie poverenia exekučný titul, realizoval tým svoje oprávnenie a povinnosť. Z úradnej činnosti je pritom odvolaciemu súdu známe, že žalobca ako oprávnený podal v rovnakom čase množstvo návrhov na vykonanie exekúcie na základe exekučných titulov, ktorými boli rozhodcovské rozsudky. Štát je povinný prístup k spravodlivosti zabezpečiť vo vzťahu ku každému subjektu a to včas v tom zmysle, že dotknutý subjekt sa nemusí zaoberať prípadným personálnym alebo materiálnym deficitom súdu, ktorý sa jeho vecou zaoberá. Uvedené však platí pre štandardné situácie úmerne zodpovedajúce obvyklej kapacite súdov, nie pre situácie vyvolané množstvom súčasne podávaných návrhov. V takejto situácii žalobca podľa názoru odvolacieho súdu ani nemohol rozumne očakávať vydanie poverenia v 15 dňovej lehote ani v tých prípadoch, keď by vydaniu poverenia nebránili zákonné obmedzenia.

Zákonnými predpokladmi vzniku nároku na náhradu škody podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. sú existencia nesprávneho úradného postupu, škoda a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Ak chýba čo i len jeden z týchto predpokladov, zodpovednosť žalovaného vyplývajúca zo zákona č. 514/2003 Z.z. danou nie je.

Nesprávny úradný postup, ktorý by mohol založiť nárok na náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z.z. v exekučnom konaní, priebeh ktorého posudzoval súd prvého stupňa ako prvý predpoklad zodpovednostného nároku zistený nebol, žalobca neunesol dôkazné bremeno svojich tvrdení o existencii predpokladov vzniku nároku na náhradu škody, nepreukázal ani žiadne dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, nebol preto ani dôvod zaoberať sa náhradou nemajetkovej ujmy, ktorá bola taktiež žalobcom uplatnená. Rozhodnutie súdu prvého stupňa je preto, pokiaľ návrh žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy zamietol, správne, správne je taktiež rozhodnutie o náhrade trov konania, keď súd prvého stupňa s poukazom na ust. § 142 ods. 1 v spojení s ust. § 151 ods. 1 O.s.p. žalovanému náhradu trov prvostupňového konania nepriznal.

Len pre úplnosť, vzhľadom na odvolaciu námietku žalobcu v tom, že ust. § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. nie je možné aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto ustanovenia, lebo by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu žiada sa uviesť, že o uvedené ustanovenie bol zákon č. 514/2003 Z.z. doplnený zákonom č. 412/2012 Z.z. s účinnosťou od 1.1.2013, je preto možné aplikovať ho len na tie právne vzťahy, ktoré vznikli od 1.1.2013. To však neznamená, že by súd prvého stupňa nemohol ako príklad v zmysle inšpirácie, t.j. slovného spojenia použitého samotným žalobcom v odvolaní, uviesť právne významné okolnosti uvedené v ust. § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. a to v kontexte celkového skúmania, ktoré súd musí realizovať aj keď pri posudzovaní otázky možného nesprávneho úradného postupu vychádza z hypotézy definovanej ust. § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. účinného v čase, keď mal vzniknúť zodpovednostný právny vzťah medzi účastníkmi konania v preskúmanom exekučnom konaní.

Z dôvodov, ktoré uviedol odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa postupom podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval a to v súlade s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. s použitím ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a ust. § 151 ods. 1 O.s.p. Aj keď bol v odvolacom konaní úspešný žalovaný, tento nepodal návrh na náhradu trov odvolacieho konania. Neúspešný žalobca takýto návrh nepodal taktiež, ale ani vzhľadom na výsledok odvolacieho konania by mu náhrada trov konania nemohla byť priznaná; ide o návrhové konanie a súd bez návrhu o trovách odvolacieho konania rozhodovať nemohol.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.